

Afdeling Pers en Informatie

PERSCOMMUNIQUÉ NR. 16/04

16 maart 2004

Arrest van het Hof in de prejudiciële zaken C-264/01, C-306/01, C-354/01 en C-355/01

AOK Bundesverband e.a./Ichthyol-Gesellschaft Cordes, Hermani & Co e.a

**DE MEDEDINGINGSREGELS VAN HET EG-VERDRAG BELETTEN DE
DUITSE ZIEKENFONDSVERENIGINGEN NIET OM VOOR DE VERGOEDING
VAN BEPAALDE GENEESMIDDELEN EEN MAXIMUMBEDRAG VAST TE
STELLEN**

Bij de vaststelling van deze maxima handelen de ziekenfondsverenigingen niet als ondernemingen die een economische activiteit verrichten, maar vervullen zij hun bij wet opgedragen taak van beheer van het Duitse socialezekerheidsstelsel.

Enkele farmaceutische ondernemingen (Ichthyol-Gesellschaft Cordes, Hermani & Co en anderen) hebben beroep ingesteld tegen beslissingen van de Duitse nationale ziekenfondsverenigingen (AOK Bundesverband en anderen) waarbij het maximum van de vergoeding voor sommige van hun producten werd gewijzigd.

In Duitsland is de grote meerderheid van de werknemers verplicht aangesloten bij de wettelijke ziektekostenverzekering, die wordt gefinancierd uit de verplichte premies van de verzekerden en hun werkgevers. Deze regeling is gebaseerd op een stelsel van verstrekkingen in natura en niet op vergoeding achteraf van de door de verzekerde gemaakte kosten. Wat geneesmiddelen betreft, worden de kosten dus aan de apotheek die ze heeft afgegeven door het ziekenfonds vergoed, tot het bij wet vastgestelde maximum (het vaste maximumbedrag); wanneer de verkoopprijs hoger is dan dit maximum betaalt de verzekerde het verschil.

De maxima worden vastgesteld in twee fasen. Eerst kiest een commissie van

vertegenwoordigers van artsen en ziekenfondsen de geneesmiddelen waarvoor vaste maximumbedragen moeten worden vastgesteld. Deze keuze moet worden goedgekeurd door het Bondsministerie voor de gezondheidszorg. Vervolgens stellen de ziekenfondsverenigingen gezamenlijk aan de hand van bepaalde wettelijke criteria de maximumbedragen vast. Deze vaste maximumbedragen worden jaarlijks gecontroleerd en moeten aan de situatie op de markt aangepast worden.

De Duitse rechters waar de zaken aanhangig zijn, hebben het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen gevraagd of de mededingingsregels van het EG-Verdrag toestaan dat de ziekenfondsverenigingen zelf de vaste maxima bepalen voor geneesmiddelen die door de ziekenfondsen worden vergoed.

Het Hof van Justitie merkt om te beginnen op dat **de Duitse ziekenfondsen meewerken aan het beheer van het socialezekerheidsstelsel**. Zij vervullen **een taak van zuiver sociale aard, die berust op het beginsel van solidariteit en ieder winstoogmerk mist**.

Verder zijn de ziekenfondsen wettelijk verplicht om hun verzekerden verplichte verstrekkingen te verlenen, die in wezen identiek zijn en niet afhangen van het bedrag van de premies.

Ten slotte vormen de ziekenfondsen **een soort op solidariteit gebaseerde gemeenschap, waardoor zij onderling tot een evenwichtige verdeling van kosten en risico's kunnen komen**. Aldus wordt een compensatie toegepast tussen ziekenfondsen met de laagste zorgkosten en ziekenfondsen die hogere kosten hebben.

Het Hof stelt dus vast dat de ziekenfondsen ter zake van de verplichte wettelijke verstrekkingen op het gebied van zorg of geneesmiddelen **niet concurreren met elkaar, noch met particuliere instellingen**.

De vrijheid waarover de ziekenfondsen beschikken bij de vaststelling van de hoogte van de premie en bij de onderlinge concurrentie om verzekerden aan te trekken, doet aan deze constatering niet af.

Wanneer zij de precieze hoogte van de vaste maximumbedragen voor de vergoeding van geneesmiddelen vaststellen, hebben de ziekenfondsverenigingen voorts niet een eigen belang op het oog, dat kan worden losgekoppeld van het uitsluitend sociale doel van de ziekenfondsen. Integendeel, **de ziekenfondsverenigingen vervullen slechts een taak van beheer van het Duitse socialezekerheidsstelsel die hen door de wet is opgelegd en handelen niet als ondernemingen die een economische activiteit verrichten**.

Het Hof concludeert dan ook dat **organisaties van ziekenfondsen, zoals de Duitse ziekenfondsverenigingen, geen ondernemingen of ondernemersverenigingen in de zin van de communautaire mededingingsregels zijn**, wanneer zij maximumbedragen vaststellen voor de vergoeding van de kosten van geneesmiddelen door de ziekenfondsen.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Beschikbare talen: DE, EN, FR, NL

*De volledige tekst van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de
internetpagina van het Hof
(www.curia.eu.int) vanaf ongeveer 12.00 uur CET*

*Voor nadere informatie wende men zich tot mevr. Gitte Stadler
Tel. (00352) 4303-3127 Fax (00352) 4303-3656*